

OBRRTNIK

Glasiło Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjeništvu za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip).
Naročnina znaša: za celo leto . . . . . 30.— Din
za pol leta . . . . . 15.—
posamezna številka . . . . . 2:50 .

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto VII.

Ljubljana, dne 14. aprila 1938.

Štev. 5.

Vesele Velikonočne praznike želi vsem naročnicam in naročnikom ter inserentom uprava in uredništvo lista „Obrtnik“!

Strojno-tehnične obrti

Novi obrtni zakon iz l. 1931. nam je prinesel gotove novosti in je skušal zakonodajalec slediti modernim tozadevnim zakonodajam v naprednejših državah. Vendar pa so razmere in praktična uporaba obrtnega zakona pokazale mnoge nedostatke tako v upravno-političnem, kakor tudi strokovnem pogledu uporabe zakona, vsled česar je bila vztrajna zahteva po novelizaciji, čemer je ministrstvo trgovine in industrije tudi ustreglo, da bi z novelo dobil zakon boljšo podlago in vseboval stvari, ki jih je praksa pokazala za nujno potrebne.

Tekst novele obrtnega zakona pa vse, ki so se bavili z osnutki novega O. z. preseneča v tem, da zgolj popravlja slovnično gotove stvari, predvsem v upravnem pogledu, medtem ko za stroke glede na njih položaj in razvoj ne prinaša ničesar novega. Ponovno imamo občutek, da je bila novela pripravljena brez sodelovanja strokovnih krogov, kar se jasno iz te razvidi. Kljub številnim predstavkam najnaprednejših obrtniških tehničnih strok nam novela ne prinaša v svojem osnutku ničesar o spopolnitvi ter opredelitvi strok v smislu zahtev, ki so bile podane in utemeljene tako pred izdajo obrtnega zakona, kakor v vsem času do sedaj. To se posebno očituje pri gradbenih obrtih, kjer je sicer oddelek, ki obravnava to stroko še sicer najbolj spopolnjen, vendar pa ne vsebuje oddelek o elektrotehnični obrti pravzaprav nikakih sprememb, čeprav je to ena najnaprednejših strok in se ni upoštevalo predlogov in mnenj strokovnih krogov, ki so več ali manj enotno podali baš k oddelku elektrotehničnih obrti nujno potrebne in sprejemljive ter v praksi praktično izvajajoče se predloge. Ničesar ne vsebuje o radiomehnični ali elektromehnični stroki, ki sta specijelni del elektrotehničnih obrti, čeprav so kongresi elektrotehnikov to že lepo izdelano predložili ministrstvu pravočasno za novelo, kar morajo tozadevno strokovne organizacije ponovno predlagati in se zavzemati za uzakonitev.

Poleg gradbenih in elektrotehničnih obrti pa je v zadnjem času v zelo naglem razvoju tudi strojno-tehnična obrt v vseh smereh, vrstah in specijelnih panogah, vsled česar je bilo upravičeno pričakovati, da bo tudi ta dobila z novelo svoj oddelek, s katerim bo opredeljen delokrog smiselno gradbenim in elektrotehničnim obrtim. Tega novela ne vsebuje iz razumljivih razlogov, ker so zato poklicani strokovni krogi mogli šele ugotoviti,

da je Ministrstvo pripravilo novelizacijo brez upoštevanja vnosa strojno tehničnih obrti v novelo, kar je, priznamo, težko delo, vendar pa bi bilo to mogoče po predhodnem zaslišanju strokovnjakov strojno-tehničnih obrti. Imamo Tehniške srednje šole, moške obrtne šole, številne strojno-tehnične obrti, pa tudi univerze, ki nam z leta v leto dajo vedno višje število strojnih inženjerjev, analogno gradbenim in elektrotehničnim obrtim, celo v višjem številu, kakor v elektrotehnični stroki, pa kljub temu obrtni zakon ne regulira v posebnem oddelku strojno-tehničnih obrti, čeprav bi te moral z ozirom na važnost teh strok v obrti rokodelskih panog, kakor tudi na drugih odgovornih strojno-tehničnih položajih. Danes si mnogokrat upravne oblasti niso na jasnem, kako naj pravzaprav v tem ali onem primeru postopajo ko gre za strojno-tehnični položaj in morajo le te reševati po svobodni presoji in individualno posamezen slučaj. To pa bi gotovo odpadlo, če bi obrtni zakon vseboval točne določbe glede obsega, delokroga in razmejitve ter kvalifikacije posameznih strojno tehničnih obrti in panog.

Če pogledamo današnji obrtni zakon vidimo naštetih mnoge strojnotehnične obrti med rokodelskimi obrtmi po § 23., medtem ko višje kvalificiranih tehničnih obrti zakon ne vsebuje. Dalje so kratko omenjeni upravljalci parnih strojev in

kotlov pod posebnimi izpiti po § 323, ki prav tako spadajo v sestav novega oddelka strojno-tehničnih obrti. Številnih odgovornih položajev pa današnji obrtni zakon iz strojno-tehnične stroke ne vsebuje, kar bi bilo treba vse vnesti v tozadevni nov oddelek, ki bi bil mnogo obširnejši, kakor sta oddelek o gradbenih in elektrotehničnih obrti z ozirom na specijelnost obrtnih panog in pa odgovornost na položajih strojno-tehniške stroke in službe.

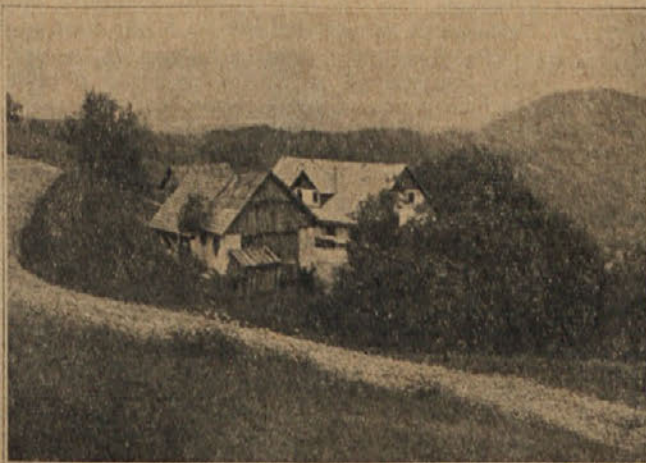
Komite Tehniškega dela v Ljubljani, ki je vrhovna tehniška organizacija združenih tehniških stanov inženjerjev, diplomiranih tehnikov, praktičnih tehnikov itd. vseh strok, je tozadevno razpravljala pri novelizaciji obrtnega zakona z ozirom na skušnjo iz prakse ter soglasno sklenila predlagati naj se z novelo tudi uredi nujno potreben položaj strojnotehničnih obrti s posebnim oddelkom v obrtnem zakonu, da bo vsaj vsak, ki izhaja iz strojno-tehničnih obrti in strokovnih učilišč strojne stroke, imel z zakonom urejen položaj udeleženja v svoji stroki. Zakonodajalec se ne more v ničemer protiviti vnosu ob priliki novelizacije strojno-tehničnih obrti v zakon, temveč je to le v interesu zakonodaje same, da vsebuje tozadevno prepotrebne določbe, s katerimi se bodo vstvarili le jasni pojmi in predpogoji za izvrševanje strojno tehničnih obrti. Zakonodaja pa bo s tem obogatela radi popolnosti in se približala sličnim gospodarskim zakonodajam v naprednejših tehniško izpopolnjenih državah, naše upravne oblasti pa bodo s tem dobile tudi jasen vpogled, vsled česar moremo zahtevo po posebnem oddelku strojno-tehničnih obrti le pozdraviti in zahtevati tozadevno uzakonitev z novelizacijo obrtnega zakona.

Znižanje obrestne mere pri Zanatski banki Kraljevine Jugoslavije

Skupščine Zanatske banke Kraljevine Jugoslavije, katera se je vršila dne 27. marca t. l. v Beogradu, so se iz Slovenije udeležili predsednik ljubljanske podružnice in član centralne uprave g. Pičman ter

člana ljubljanske podružnice g. Rebek in g. Urbas.

Skupščino je vodil splošno znani zasluzni obrtniški vodja in predsednik Zanatske banke g. Milan Stojanović. Za

Priporočamo obisk

edinega obrtniškega počitniškega doma na Govejku pri Medvodah za Velikonočne praznike ter druge praznike in nedelje. Dom je prvovrstno vzdrževan, dobra jedilnica in pijača, lepi izleti in razgledi!

skupščino je vladalo letos izredno zanimanje in je bila mestoma zelo živahna. Na skupščini je bilo iznešenih mnogo koristnih predlogov v korist obrtništva; po večini so to le ponovljeni predlogi, ki jih je že odbor ljubljanske podružnice predlagal centrali. Iz letnega zaključka je razvidno, da banka od leta do leta zboljšuje svoje poslovanje in se trudi, da bi čim bolj služila željam in potrebam splošnega obrtništva, kar se vidi iz plasmana, ki je dosegel ob zaključku leta 1937 že skoro 119 milijonov Din. Vsota 119 milijonov dokazuje, da se obrtništvo že v precejšnji meri poslužuje Znanstvene banke ter je želeli, da bi vse obrtniške organizacije naredile svojo dolžnost, da obrtništvo z Znanstveno banko seznanijo in se je poslužujejo, ker bodo s tem, da dvignejo svoj zavod, dvignili tudi sebe, svojo samostojnost in neodvisnost.

Za leto 1937 se je določila dividenda na delnico po Din 8.— z odpadajočim davčnim odbitkom ter je dividenda že delničarjem na razpolago za Slovenijo pri podružnici Znanstvene banke v Ljubljani.

Naslednji dan po skupščini, dne 28. marca t. l. se je vršila seja upravnega odbora centrale v Beogradu, katere se je udeležil kakor redno vseh sej predsednik ljubljanske podružnice g. Pičman, ki se stalno zavzema za znižanje obrestne mere in splošnih olajšav pri podeljevanju kreditov obrtništvu. Upravni odbor centrale je na prizadevanje članov, da je treba nuditi obrtništvu čim cenejše kredite odločil, da se znižajo obresti za ½% in sicer:

1. Dolžnikom-obrtnikom, kateri nimajo zavodovih delnic na 8½% letno;
2. dolžnikom-obrtnikom, kateri imajo zavodove delnice na 8% letno;
3. proizvojnimi in nabavljalnim združenjem na 8% letno;
4. kreditnim združenjem na 6½% letno;
5. kredite na podlagi drž. papirjev od vrednosti, na akcije Narodne banke in Privilegirane agrarne banke po 7% letno;
6. fondom obrtniških domov nadalje po 6% letno;
7. kredita zmožnim se dajejo še nadalje posojila do Din 300.000.—

Zaračunavanje obresti v gornjem smislu stopi v veljavo s 1. julijem 1938 dalje.

Z ozirom na gornje z zadovoljstvom ugotavljamo, da so centralna uprava banke kakor uprave podružnic dokazale v dobi svojega obstoja, da poznajo in razumejo težnje in potrebe obrtništva in da bodo vse potrebno ukrenile, da bo obrtništvo čim bolj ustrezno, kar z vso gotovostjo in upravičenostjo pričakujemo.

Če bo vodstvo centrale in podružnic v takih rokah kot do sedaj, smo prepričani, da bo zavod uvrščen na višino in položaj, da bo postopoma kakor do sedaj nudil našemu obrtništvu vedno cenejše kredite in da bo tako tudi gospodarsko obrtništvo osamosvojil.

Zelo razveseljivo je dejstvo, da priznajo danes važno in zelo koristno vlogo Znanstvene banke za obrtništvo poleg ostale javnosti tudi oni, ki so ob početku ustanovitve podružnice v Ljubljani, delovnanje iste zelo pobijali tako, da smo imeli jako težko nalogo in stališče, ko smo edini stali na braniku za uspeh Znanstvene banke in je le odločna volja in absolutna nepristranost vodstva podružnice na čelu s predsednikom g. Pičmanom pripeljala zavod na to višino.

Želeti bi bilo, da bi se tudi pri drugih ustanovah postopalo tako nepristransko, pa bi obrtniško gospodarstvo dobilo povsem drugo in edino pravilno sliko.

Vprašanje polaganja mojsterskih izpitov

Že ponovno so bila postavljena vprašanja glede pristojnosti, kar sicer obrtni zakon jasno določa o polaganju mojsterskih izpitov. Ponovno smo tozadevno že spregovorili v našem listu, na inicijativo združenj ter javno pozvali pristojne činitelje naj javno odgovore na stavljena vprašanja glede pravilnosti polaganja mojsterskih izpitov, tako glede zadostne učne dobe ali zaposlitev oziroma področne zaposlitve v posamezni stroki. Na številne slučaje primerov, na katere so združenja opozorila predpostavljene oblasti, žal nimamo nikakih konkretnih pojasnil in odgovorov, medtem pa se slučajji vedno znova porajajo, vsled česar bo treba tudi temu dokončno storiti konec. Vprašanje pravilnega polaganja izpitov je velevažno in ne sme biti predmet osebnih domen, niti kakorkoli privilegijev, še manj pa, da bi na to kakorkoli vplivale nepristojne in nedovoljene intervencije.

Zopet imamo slučaj, ko nas je neko združenje informiralo, da je neki P. F. izučen kovaški pomočnik (1. l. 1927. do 1. 7. 1929) in pomočnik v stroki, na to do 24. julija 1934. po položitvi podkovskega in kovaškega mojsterskega izpita ter na to nastopa samostojnega izvrševanja navedenih obrti, ki jih trajno izvršuje na teritoriju Zbornice za TOI v Ljubljani v neposredni bližini, uspel položiti mojsterski izpit iz ključavničarskega obrta. Po ugotovitvah je dokazano, da je imenovan ves čas po nastopu samostojnega

izvrševanja kovaške obrti trajno bival na teritoriju Zbornice za TOI v Ljubljani in medtem poleg navedenih obrti tudi šušmaril v ključavničarski stroki. Vendar pa je temu Kraljevska banska uprava Savske banovine v Zagrebu izdala pod VIII. br. 33.497 z dne 24. septembra 1934. kot kovaškemu pomočniku iz Zagreba odločbo, da more polagati mojsterski izpit iz ključavničarske stroke (izuzetno oslobodivši ga od propisanih isprava o učenju i uposlenju). Na podlagi te odločbe je imenovan tudi pred izpitno komisijo pri Državni obrtni šoli v Zagrebu položil izpit za ključavničarskega mojstra dne 22. januarja 1938. Po pridobitvi mojsterskega izpričevala iz ključavničarske stroke hoče seveda imenovani izvrševati tudi to obrt poleg obrti, ki si jih je pridobil kot goraj omenjeno. Ta slučaj dovolj zgovorno ilustrira kako se postopa in preizkuša vse podatke, ki jih jasno odreja obrtni zakon. Prepričani smo, da se bodo mogla zla, ki se uvajajo na ta način v obrt preprečiti le, če se to javno razpravlja, vsled česar tudi pozivamo Zbornico za TOI, da tozadevno stori svojo dolžnost, medtem pa pričakujemo načelnega javnega pojasnila, kajti prestiž obrti in posameznih strok zahteva v vseh pogledih točnost in striktnost v izvajanjih zakonodaje. Tak primeri ne smejo ostati samo protest, temveč je treba tudi krivce po ugotovitvi kaznovati.

Plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani

V četrtek dne 7. aprila t. l. se je vršila plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani po dan prej vršeni seji posameznih odsekov.

Glavno poročilo je podal predsednik g. Jelačin, ki se je dotaknil vseh gospodarskih problemov. Razpravljano je bilo tudi kratko o novelizaciji obrtnega zakona, pri čemer pa so se odseki zedinili, naj končno redakcijo za novelizacijo izvrši kompromisno zbornično predsedstvo. O mnogo napovedani avtonomiji obrtnega odseka, o čemer vedo zelo veliko povedati nekateri gg. svetniki obrtnega odseka ob poznih urah zvečer ob naravnost bojnem razpoloženju, ni plenarna seja prav za prav ničesar drugega sklenila, kakor da mora odsek izdelati do 1. julija 1938. predlog, kako si zamišlja to avtonomijo, sicer bo vprašanje odstavljeno z dnevnega reda. Tako torej vidimo obrtniki, da je vprašanje avtonomije obrtništva v Zbornici več ali manj le sredstvo večini obrtnega odseka za akcijo med obrtništvom v svoj prid, ker ni obrtni odsek kljub združenemu nastopu pri proslulih volitvah v Zbornico mogel dokazati vidnejših uspehov, zato pa se sedaj gg. oprijemljejo vprašanja avtonomije odseka in obrtništva na občnih zborih združenj in posameznih obrtnih organizacijah dopovedujejo.

da ne morejo delati in da ničesar ne dosežejo, ker niso avtonomni. Sedaj je odrejen čas, dvomimo pa že v naprej v kako pozitivno stvarno in dobro rešitev avtonomije obrtnega odseka.

Za vprašanje izpopolnitve predsedstva Zbornice, je bilo mnogo debate, končno pa je vprašanje odstavljeno z dnevnega reda, po umiku predloga, kar gotovo ni na mestu, še manj pa stvarno, ker je bil predlog predsednika dobro formuliran in tudi za vse sprejemljiv. Stavljeno je bilo tudi več samostojnih predlogov, katere bo Zbornica izvedla, kakor je bilo predlagano.

Glede imenovanj članov davčnih odborov je bila tudi krajša debata, pri čemer se je izkazalo, da je g. predsednik Ogrin svojevoljno postopal pri predlogih, ne pa s soglasjem združenj. Sploh je bila ta plenarna seja našega takozvanega gospodarskega parlamenta suhoparna in bi vsi pripadniki Zbornice gotovo želeli čuti več stvarnosti in resnosti na plenarnih sejah Zbornice, saj plenum itak redko zaseda in bi vsaj za take prilike želeli boljše priprav in izčrpnega dnevnega reda ter udeleževanja po tem, saj nas tako, kakor izpadajo seje plenuma gospodarstvenike tudi javnost pozna.

Le pridni bodite

Na praznik Sv. Jožefa, je imelo agilno združenje mizarjev v Ljubljani, svojo redno letno skupščino, ob skoro polnoštevilni udeležbi. V svojstvu zastopnika zbornice za TOI v Ljubljani, se je predstavil g. Šimenc Ivan, kmalu za njim pa se je pojavil tudi g. Ogrin, kateri kar ni mogel razumeti kako in na kak način zastopa zbornico g. Šimenc, čeravno je slednji imel vabilo združenja, ter bil tako poslani zastopnik, gosp. Ogrin pa jo je primahal kar na lastno pest.

Po poročilih uprave in nadzorstva, je zahtevalo članstvo od g. Ogrina pojasnilo o odločbi zbornice v nekem sporu, glede izvajanja šušmarstva po nekemu svetniku zbornice. Hotelo je imeti pojasnilo, na kako stališče se je postavila zbornica, ter ali se je upoštevala upravičena zahteva združenja. Po svoji stari navadi je g. Ogrin govoril kar neprenehoma, brez vsake zveze, ter brez smisla in to vse drugo, samo ne na stavljena vprašanja. Njegovi znani govori brez repa in glave, so seveda vzbudili nejevoljo pri članih združenja, ter so padali klici, naj vendar preneha s svojim nesmiselnim govorjenjem, da bodo tudi drugi prišli do besede. Pri temu pa se je seveda močno razburil, ter zahteval pozornost, sklicujoč se na zbornico, kot nadzorno oblast združenja, ter na svojo funkcijo v zbornici. Ko je vendar prenehal s svojim mečkanjem, se je pa takoj

poslovil, češ da nima časa. S tem je bila zanj zadeva opravljena.

Zelo sem bil začuden, ko sem bil opozorjen na pisanje Ogrinovega lističa, kateri je poročal, da je g. Ogrin stvarno obrazložil dejanski stan, ter temeljito zavrnil ugovore. Pri temu smatra vse, kateri ne trobijo z njim v zaviti rog, za razdiralce obrtniških vrst.

Vse doslej so vladali na skupščinah združenj običaji, da je članstvo zahtevalo razna pojasnila, ter izneslo svoje želje in zahteve. G. Ogrin pa bi si želel samo pohlevnih ovčjc, brez vsakih želj in zahtev. Menda je smatral tudi člane združenja mizarjev v Ljubljani za take hacke, kajti ko se je šlo za zadevo prej omenjenega zborničnega svetnika in njegovo šušmarstvo, ter za katero zadevo naj bi podala svoje mnenje zbornica, je rekel g. Ogrin par dni prej: „Če boste pridni, pa boste dobili.“

Seveda tudi člani združenja želimo, da bi jih dobil g. Ogrin prav mnogo, na prav občutljivo mesto.

Član združenja.

Poslopie Obrtno-nadaljevalne šole v Ljubljani

Stara je že zahteva in nujna potreba po zgraditvi potrebne poslopie za obrtno-nadaljevalne šole v Ljubljani, kar postaja posebno pereče v zadnjem času z nastankom novih specialnih teh-

niških obrtniških strok, pa tudi zaradi tega, ker se število vajencev glede na širitev mesta razumljivo veča.

Izgleđa, da se bo vprašanje poslopja vendarle premaknilo z mrtve točke, sodeč po živalni seji tozadevnega šolskega odbora, ki se je vršila koncem meseca marca pod predsedstvom župana g. dr. Adlešiča.

Podani so bili referati, posebno izčrpno je poročal sam g. župan, ki je orisal delo in naloge šolskega odbora ter sedanje stanje strokovnega nadaljevalnega šolstva. Občina je dolžna skrbeti za potrebne zgradbe in vse druge pripomočke, kakor tudi plačilo učnih moči itd. Sedaj je v Ljubljani 5 obrtno-nadaljevalnih šol, za katere izdatke se le težko najde pokritje, kajti šole vzdržuje občina večji del iz lastnih sredstev ter z manjšimi prispevki kraljevske banske uprave, Zbornice za TOI in obrtniških združenj. Iz izdatkov za te šole se razvidi, da so potrebe vedno višje, saj znašajo za proračunsko leto 1937-38 že skoraj 700.000 din, pri čemer nosi kot že omenjeno občina glavni delež.

Obrtno nadaljevalno šolstvo se bo razmahnilo šele v lastni zgradbi, vsled česar bo treba pristopiti k ostvaritvi. Tozadevno ima že mestna občina zbrano v fondu za tako zgradbo že 600 tisoč dinarjev, kar gotovo še ne zadošča za zgradbo in bo treba poskrbeti za pridobitev sredstev. Po obširnih debatah se je sklenilo napraviti stavbeni program itd., za kar je bil izvoljen poseben odbor. Po razgovorih sodeč bo glede pripravljenosti vseh faktorjev to prepotrebno poslopje v najkrajšem času dejstvo. Mišljenja smo, da bo treba glede potreb posameznih strok pritegniti posebno še k sodelovanju resnične in prave zastopnike obrtniških združenj, katere morejo nominirati v tak važen odbor le združenja sama iz svoje srede, ne pa, da so v takih odborih na račun in v imenu združenj ljudje, ki dejansko ne predstavljajo potreb in želja združenj, čeprav kot taki imenovani fungirajo. Pozdravljamo akcijo za zgraditev takega poslopja, ker narekuje to nujna potreba in sredstva zato se morajo najti. Združenja bodo gotovo vse storila, če se jih bo za stvar sprotilo pravilno informiralo in zadostno zainteresiralo in upoštevalo za sodelovanje.

Dom jugoslovanskih obrtnikov. Leta 1935. ustanovljena zadruga „Dom jugoslovanskih obrtnikov“, r. z. z. o. z. v Ljubljani je imela v četrtek dne 7. aprila t. l. v svojih zadružnih prostorih v Ljubljani svoj III. redni občni zbor ob letem številu članstva. Občni zbor je vodil načelnik tov. Pičman Lovro, ostali funkcionarji pa so tudi izčrpno in pregledno podali svoja poročila. Iz poročil tajnika in blagajnika se razvidi, da je delo te edinstvene obrtniške socijalne ustanove pozitivno in stalno napredujoče. Iz Društva jugoslovanskih obrtnikov se je rodila ta zadruga, ki poseduje na Govejku pri Medvodah lepo planinsko posestvo, kjer je urejen dom za oddih članov in svojcev, posečajo pa ga tudi drugi turisti in je postal Govejek-Gonte priljubljena izletniška točka. Načelstvo je storilo vse, kar nalagajo pravila, posebno pa je skrbelo za odplačilo dolga in si je tozadevno pridobilo tudi sredstva potom prireditve, ki jih javnost rada obiskuje. Med akcijami načelstva je tekoče postavitev kapelice v bližini doma, za kar je živo zanimanje pa tudi odziv, kakor tudi izdaja propagandne brošurice, ki bo skoro izšla, čim bo dovolj inseratov zbranih, ki naj omogočijo to izdajo. Pri volitvah je ostalo staro načelstvo in nadzorstvo brez izprememb, posebnosti ni bilo, le članstvu se je priporočilo še tesnejše sodelovanje v zadrugi, da se bodo tako mogli doseči še lepši in še vidnejši uspehi, kaj zmore dobra volja in pripravljenost za delo.

Priporočamo obrtništvu da podpre prizadevanje požrtvovalnih obrtnikov-zadruharjev in s tem „Dom jugoslovanskih obrtnikov“, ki naj v bližnji bodočnosti nudi zavetišče in odmor obrtništvu v taki meri, kakor je to namen. Posečajte Dom na Govejku!

Beograjski obrtniki v Čehoslovaški. V drugi polovici meseca februarja t. l. je delegacija beograjskih obrtnikov posetila Čehoslovaško. V delegaciji so bili gg.: Ljuba Šušakovič, čevljar, Dragiša Jovanović, ključavničar in ing. Dragotin Smejkal, upravnik zavoda za pospeševanje obrti pri Obrtni zbornici v Beogradu. 18 dni se je delegacija zadržala v bratski Čehoslovaški, kjer je posetila več mest, kakor Bratislavo, Turčanski Sv. Martin, Brno in Prago. Povsod je bila prisrčno

in bratsko sprejeta, kakor pri svojih kolegih, tako tudi pri službenih predstavnikih bratske države. Delegacija je na postaji v Bratislavi sprejel senator g. Stodola s številnimi predstavniki javnega in gospodarskega življenja Čehoslovaške prestolnice. V Pragi je bila delegacija sprejeta od čehoslovaškega ministra trgovine g. Mlčoha in g. predsednika mesta Prage g. Zenkla. Delegaciji je bila povsod izkazana največja pažnja tako, da so se udeleženci bratsko počutili. To potovanje beograjskih obrtnikov ni koristno samo v tem, da se je utrdilo zveze med našim in čehoslovaškim obrtništvom, temveč se razvidi iz poročil delegacije, da je to potovanje tudi velike koristi v drugem pogledu. Naši obrtniki so se upoznali z naprednimi šolami in ustanovami, ki služijo pospeševanju čehoslovaškega obrtnišva in katere bodo skoro prejele tudi prve gojence iz Jugoslavije. Videli so velike in moderne delavnice ter se upoznali z modernimi metodami obrtniškega dela, pri čemer bo imelo tudi naše obrtništvu neposredne koristi od tega potovanja. Čehoslovaška-jugoslovanska gospodarska Zbornica v Pragi se je stavila delegaciji beograjskih obrtnikov na razpolago ves čas njenega potovanja, katere bo v zvezi z jugoslovansko-čehoslovaško gospodarsko Zbornico v Beogradu organizirala, da bodo naši obrtniški učenci in pomočniki v najkrajšem času mogli iti radi izpopolnitve v Čehoslovaške strokovne obrtne šole, kar se bo zgodilo še tekom letošnje jeseni.

Izplačevanje dividende na delnice Zanatske banke Krajevine Jugoslavije A. D.

Glasom sklepa XI. rednega zbora delničarjev Zanatske banke od 27. marca t. l. se počenši z dne 4. aprila t. l. izplačuje dividendni kupon števil. 8 za 1937. leto in sicer po Din 8.— na delnico z odbitkom Din 0,90 za davek in takso, to je torej čistih Din 7,10 na delnico.

Delničarjem iz Dravske banovine izplačuje odnosno nakazuje dividendo podružnica Zanatske banke v Ljubljani, Gajeva ulica števil. 6.

V krajih, kjer je večje število delničarjev se priporoča, da lokalna obrtna organizacija zbere kupone vseh delničarjev in jih banki pošlje s spisikom z imeni vsakega delničarja in številom kuponov. Protivrednost kuponov nakaže banka or-

ganizaciji, ki razdeli na posamezne delničarje odpadajoče zneske. S tem si delničarji prihranijo večje poštno in nakazilne stroške.

V smislu člena 78 bančnih pravil zastara dne 14. aprila t. l. kupon števil. 5 za 1934. leto, katerega dividenda se od tega dne dalje ne izplačuje več. **Uprava.**

Vesti iz združenj

Redna letna skupščina Združenja krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru se je vršila 14. marca 1938. ob 20. uri v Gambrinovi dvorani ob navzočnosti članstva in raznih predstavnikov oblasti. Skupščino je vodil predsednik g. Reicher, kateri je pozdravil vse navzoče in podal obširno poročilo za poslovno dobo l. 1937. Omenil je, da je imelo Združenje mnogo truda in napa zaščiti interese slehernemu legalnemu obrtniku vsled nelegalne konkurence, šušmarstva itd. Nadalje je omenil, da je združenje našlo precej razumevanja pri oblasteh glede raznih vloženih prijav in ovadb radi šušmarstva. Omenja 50 letnico obstoja združenja, o kateri smo že pisali v našem listu. Sporočil je, da je zadružna uprava izdelala cenik za vsa moška in damska oblačila. Cenike bodo uprave krojaških združenj lahko še podrobno preuredila in prilagodila cenam po krajih. Tajniško poročilo je podal g. Pravič Martin, iz katerega je razvidno agilno delovanje tega združenja. Blagajniško poročilo ter proračun za leto 1938. je podal g. Zidarič Franc.

Po poročilih so pozdravili skupščino predstavniki obrti in oblasti. Izvolilo se je izpitni pomočniški odbor za moško krojaštvo, damsko, za šivanje perila. Dalje se je izvolilo delegate in namestnike za Okrožni odbor. Volitve nove uprave se letos niso vršile.

Redna skupščina združenja sobo-črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev v Ljubljani se je vršila 15. februarja 1938. v restavraciji „Derenda“. Navzočih je bilo lepo število članstva. Predsedniško poročilo je podal g. Bricelj Ivan, v katerem omenja težkoče, ki tarejo to stroko, dalje je grajal članstvo, ker se premalo zaveda dolžnosti do združenja. Tajniško poročilo je podal g. Rožič Stefan. Omenil je, da se je na zahtevo Zbornice za TOI določilo v preizkuševalno komisijo ugledne člane združenja za soboslikarstvo, črkoslikarstvo, pleskarstvo. Dalje je Okrožno sodišče imenovalo nove zaprisežene sodne izvedence za te stroke. Na predlog skupnega združenja v Celju se je potom povabljenih delegatov od vseh združenj v Dravski banovini ustanovilo prostovoljno zvezo sobo-črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev za dravsko banovino. Pripravljalni odbor naj bi pripravil pravila. Izdelalo se je tudi cenik

Iz uprave

Današnji številki prilagamo vsem cenjenim naročnikom opomine za plačilo naročnine ter prilagamo položnico števil. 12.986 s prošnjo, naj vsak nakaže takoj po prejemu označen znesek naročnine, kajti redno plačana naročnina je pogoj za redno izhajanje glasila, kar prosimo, upoštevajte!

Ljubljanski naročniki pa ne prejmejo opominov, temveč bo naš inkasant v najkrajšem času pobral naročnino proti pooblastilu, kar prosimo blagovolite upoštevati. Naročnino pa more vsak naročnik tudi plačati osebno v pisarni uprave, Ljubljana, Rimska cesta 19.

Poravnajte naročnino za „Obrtnika“
ker koristiti se in ne plačati neznatne vsote din 30.- letno, ni častno.

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije a. d.

Podružnica Ljubljana

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd

Delniška glavnica Din 75.000.000
Udeležba države Din 30.000.000

**Glavna podružnica
ZAGREB**

Podružnica Sarajevo

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Priviligirane Agrarne banke.

Sprejema na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitev. Upravlja imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle

Brzovjavni naslov: „Zanatska“ Ljubljana
Telefon števil. 20-30
Račun Poštno ban. števil. 14003

za te stroke. Združenje bo obhajalo letos 45 letnico obstoja. Blagajniško poročilo je podal g. Marn Josip, kakor tudi proračun za leto 1938. Vršile so se volitve nove uprave, za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Bricelj Ivan, za podpredsednika g. Brunčič, v odbor in namestništvo ter nadzorstvo pa povečini stari člani. Določilo se je strokovne predavateljce. Stavili so člani razne predloge glede pouka v prihodnjem šolskem letu za te stroke. Zbornica naj prireja v to svrhu tečaje. Stavili so se predlogi glede šušmarstva. Glede komisije pri mojstrskih preizkušnjah, katera je sestavljena po predlogu našega združenja. Po točki slučajnosti je zaključil g. Bricelj skupščino z zahvalo predstavnikom oblasti in članstvu na vztrajanju.

Pletilska stroka se uveljavlja.

Mlada stroka med obrtni, katera je bila uvrščena šele 1. aprila 1937. med rokodelske obrti, je pletilstvo. Pletilci s področja dravske banovine so imeli v nedeljo dne 3. aprila t. l. pod predsedstvom g. H. Franzla občni zbor ter je iz poročil funkcionarjev bilo razvidno plodonosno delo tega združenja. Nanovo so uvedeni tudi pomočniški in mojstrski izpiti, za katere je sestavil priročnik g. Maks Stupica, prof. na Tekstilni šoli v Kranju.

Iz obširne administracije je videti plodonosno delo združenja pletilcev, katerega člani pa občutijo prav iste težkoče, kakor obrtništvo ostalih strok, tako glede davčne obremenitve, šušmarstva itd. Iz poročila blagajnika g. Mahkota M., je razvidno tudi ugodno in uravnovešeno blagajniško poslovanje. Proračun za tekoče leto je bil soglasno sprejet in ne bo povečan kljub višjim izdatkom radi pomočniških in mojstrskih izpitov. Po raznoterostih, pri čemer se je oglasilo več članic in članov, je predsednik zaključil dobro uspel občni zbor. Sklenilo pa se je, vsled nezadovoljive udeležbe na občnem zboru, kaznovati nepristotne člane z malenkostno denarno kaznijo vsled nezavednosti do svoje stroke.

Združenje dimnikarjev za dravsko banovino v Ljubljani naznanja, da bo imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 24. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v kletni dvorani Hotela „Metropol“ v Ljubljani z običajnim dnevnim redom.

Razno

Mednarodni semenj v Milanu. Letošnja pomladanska prireditve mednarodnega velesejma v Milanu bo od 12. do 27. aprila t. l. Interesantom je brezplačno na razpolago prostor za razstavo vzorcev v jugoslovanskem paviljonu, toda javiti morajo to takoj Trgovinskemu Muzeju v Beogradu, Miloša Vel. 29, ki poskrbi tudi brezplačen prevoz vzorcev iz Beograda do Milana in nazaj. Za letošnjo prireditve vlada veliko zanimanje. Kdor išče trgovske zveze z italijanskimi tvrdkami, naj ugodne prilike, ki mu jo nudi milanski velesejem, ne zamudi.

Direktor Tehniške Srednje šole v Ljubljani g. Reisner Josip, vpokojen. S 1. aprilom 1938. je zapustil naš največji obrtno-vzgojni zavod, kot direktor Tehniške srednje šole v Ljubljani g. Josip Reisner, ki je načeloval temu zavodu 14 let in ga vsestransko izpopolnil v danem položaju in razmerah. V soboto dne 9. aprila mu je v slovo priredil profesorski zbor poslovnili večer, ki je bil s strani vzgojiteljev polnoštevilno posečen, na katerem so se vsi poslovili od odhajajočega direktorja. Začasno vodi direktorske posle, kot vršilec dolžnosti g. ing. Leon Novak, priznan strokovnjak ter želimo, da bi bil v svojstvu direktorja, kot priznana oseba za to mesto tudi imenovan, da bo zavod kakršna je Tehniška srednja šola imel na čelu direktorja-strokovnjaka, tehnično naobraženo osebo.

Novi rudarski zakon. V ekonomsko-finančnem Komiteju ministrov je končano delo na proučitvi predloga rudarskega zakona. Komite ni sklenil nikakršne definitivne odločitve, temveč je predlog predložil ministrskemu svetu, kateri bo na eni prihodnjih sej vzela osnutek v pretres s stališča rudarske politike.

Etažna lastnina. To vprašanje zavzema vedno večji obseg razprav, ker je pokazalo dobro stran v nekaterih naprednih državah, vsled česar se zelo zavzemajo, posebno uradniški krogi tudi pri nas, da bi se potrebna zakonodaja tozadevno spremenila. Prav verjetno je, da bi novelizacija zakona o neposrednih davkih v tem smislu, če bi se tudi pri nas uvedla etažna lastnina, ugodno vplivala na gradbeno delavnost, od katere bi imeli gotovo prav obrtniki veliko. V Italiji so se posledice etažne lastnine dobro izkazale, saj omogočajo tudi manj premožnemu uradniku, obrtniku in delavcu zgraditev lastnega doma pod enim krovom za več lastnikov, kar tudi dobro vzgojno vpliva na narod.

Fond za elektrifikacijo države. Ministrstvo za gradnje je dalo predlog ministrstvu financ, da se v zvezi s projektom zakona o elektrifikaciji odreče dohodkom trošarine na električni tok v korist ustanovitve fonda za elektrifikacijo države. Minister financ je vzela predlog v proučitev in bo v kratkem dal svoj odgovor.

Mednarodna obrtniška razstava v Parizu se vrši od 1. maja do 30. oktobra 1938. Mednarodni obrtniški institut, ki pripravlja to razstavo, hoče s svoje strani storiti vse, da se omogoči čim večja udeležba obrtništva na tej razstavi. Podrobnosti slede v kratkem.

URADNI ODLOKI IN SPOROČILA

Sestankov prisilnih združenj ni treba prijavljati.

Trgovinsko-industrijska zbornica v Novem Sadu se je pritožila na notranje ministrstvo, ker mnoge upravne oblasti prve stopnje zahtevajo, da se morajo v smislu § 23. zakona o društvih, zborovanjih in posvetih prijavljati tudi sestanki in zbori prisilnih združenj trgovcev, obrtnikov in lastnikov gostinskih podjetij, pa čeprav bi se sklicevali samo zato, da se razpravljajo na njih stanovska vprašanja. Zaradi te pritožbe je izdalo sedaj notranje ministrstvo posebno navodilo, ki je bilo dostavljeno tudi Zbornici v Novem Sadu. Po tem navodilu veljajo za prisilna združenja, ki so ustanovljena na podlagi obrtnega zakona, predpisi tega posebnega zakona oz. njih pravila, ki so bila odobrena v smislu § 364. obrtnega zakona. Združenja te vrste zato ne spadajo pod zakon o društvih, zborovanjih in posvetih niti se ne morejo zanje uporabljati predpisi tega zakona. V 3. delu obrt. zakona so navedeni predpisi o prijavljanju skupščin prisilnih združenj ter nadzorstvu nad temi združenji. Če za posamezne sekcije ni v pravih posebnih določil, potem sestankov ter sekcij ni treba prijavljati. V soglasju s tem navodilom je banska uprava v Novem Sadu že izdala potrebna navodila upravnim oblastvom.

Uredba o delavskih legitimacijah. V Službenih Novinah z dne 28. marca 1938. je objavljena uredba z zakonsko močjo o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev-nameščencev, katero mora imeti vsaka oseba, ki je dovršila 14. leto starosti.

Uredba o proizvodnji soda-vode. Minister trgovine in industrije je pod II. Br. 5192/u z dne 28. februarja 1938 („Službene Novine“ br. 54, z dne 10. marca t. l.) predpisal uredbo o proizvodnji soda-vode.

Na podlagi omenjene uredbe je proizvodnja soda vode vezana na dovolilo. Dovolilo izda ban, na področju uprave mesta Beograda, upravnik mesta Beograda za Beograd, oddelek mestnega poglavarstva občine beogradske za Zemun v Zemun, mestno poglavarstvo za Pančevo v Pančevem.

Dovoljenje se izda po svobodni oceni z ozirom na javne interese in po potrebi mesta v katerem se izvršuje ta obrt. Kot strokovna usposobljenost za izvrševanje te obrti služi dokaz, da je osebna oseba izvršila najmanj 4 razrede osnovne šole, in da je najmanj 2 leti delala v obratu za proizvodnjo soda-vode, v obratu za proizvodnjo umetnih mineralnih vod, v detajlni prodaji drogerij ali lekarnah.

Oseba, ki je dovršila 4 razrede meščanske ali nje enake šole mora osnovati to obrt, če dokaže, da je praktično delala najmanj 6 mesecev. Strokovna usposobljenost se more poleg navedenih dokazov dokazati tudi s pričevali raznih šol predpisanih v točki 4 čl. 2 Uredbe. Če imetnik dovolila v teku 6 mesecev ne prične z delom, mu pravica ugasne. Z uredbo so pravtako predvideni pogoji glede obratovalnic, uporabe vode in higijski predpisi. Z delom se ne sme preje pričeti, dokler niso obratovalni prostori komisijsko pregledani in odobreni.

Imetniki obrti, ki so do uveljavljanja te uredbe izvrševali obrt za proizvodnjo soda-vode na osnovi pridobljenega pooblastila so dolžni, da v roku, katerega bo odredil ban, izdano pooblastilo predložijo pristojni občni upravni oblasti I. stopnje, da isto stavi pripombo na pooblastilo, da velja to kot dovolilo po novi odredbi. Pravtako so dolžni imetniki obrtov za proizvodnjo soda-vode prilagoditi vse potrebne prostore, aparate ali druge priprave smiselno uredbi v roku, ki ga odredi ban. V slučaju, da kdo tega ne bi storil, mu bo pristojna oblast v smislu § 127. odstavek 4. Obrtnega zakona prepovedala nadaljnje delo.

Dobave in licitacije

Dne 15. aprila se vrši pri gradbenem odd. direkcij drž. železnice v Ljubljani licitacija za težaška, zidarska, tesarska, krovska in kleparska dela za zgradbo novega postajnega poslopja v Gornji Radgoni.

Skozi rešeto

Ogromna večina obrtništva v Škofiji Loki pri številu 29 članov Obrtnega društva, se je s 14 glasovi izjavila za star odbor z g. Planino na čelu na občnem zboru v nedeljo dne 27. marca. Tako čitamo v „Slovencu“ in taki reprezentanti naj torej predstavljajo Škofjeloško prostovoljno organizirano obrtništvo z reklamo „Ogromne večine“. Na vprašanja glede denarja razstave pa še ni nobenih točnih pojasnil, čeprav to širše škojeloško obrtništvo podrobno in detajlno zanima.

Obrtniški dom v Ljubljani bi moral, pravzaprav že obstojati, če bi se obrtniški zastopniki v Zbornici za TOI že pred leti tako zavzeli zanj, kakor so se trgovci za Trgovski dom, kateremu so več let delili subvencijo po 100.000 din letno. GG. svetniki Obrtnega odseka ZTOI-večine pa se hvalijo, ko so uspeli šele letos prvič vnesti v proračun znesek din 30.000.— za Obrtni dom, o čemer zelo veliko vedo povedati na Zborih združenj, kar naj bi bila tudi glavna stvar, kakor bi šlo za stotisoče. Z 30.000.— din letno še dolgo ne bo stal Obrtniški dom v Ljubljani, pa čeprav bodo združenja tudi prispevala najmanj tak znesek. Navajamo k temu, da so za Matico hrvatskega obrtništva v Zagrebu prispevali samo uradniki SHO letos znesek din 5000.— kot izkupiček prireditve prirejene v to svrhu. G. svetnikom obrtnega odseka ZTOI priporočamo naj toliko ne govore, temveč slede vzgledom drugje. prvenstveno pa, da angažirajo širše obrtništvo za to akcijo, katero bo brez kakšnih posebnih reklam gotovo lahko uspelo v bližnji bodočnosti že danaj zamišljeno izvedbo Obrtniškega doma izvesti, če zopet ne bo kakih ljubosumnosti, samo zato, ker če bo pokrenil eden, mu bo drugi nasprotoval, kar se je žal že storilo pred leti, ko je DJO že vodilo razgovore z Mestno občino radi sveta, pa so se našli obrtniki, ki so temu nasprotovali... da smo še danes brez doma, medtem ko jih vsem drugim gradimo!

Tiskali J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Suhe in olj. barve, lake, firnež, terpentin, mizarski in steklarski klej, čopiče, olja in vse v to stroko spadajoče predmete nudi po najnižjih cenah

Malnar & Co
LJUBLJANA
Borštnikov trg 1 (Rimska c.)

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam